

BILD SANNA ARBMAN HANSING

BILD HASSE HOLMBERG / TT

För fyra år sedan började svenska butikskedjor uppmärksamma Black Friday. Sedan dess har allt fler butiker hakat på, framför allt inom teknik- och klädbranschen.

Linda Mathiasson tips för att konsumera hållbart

- Tänk efter innan du slår till. Behöver du verkligen produkten eller klarar du dig men den du har i dag? Om du exempelvis ska köpa nya skor, se till att du har gott om tid att prova så att du kommer hem med en vara du är nöjd med.
- Ge bort din gamla. Om du bestämmer dig att köpa en ny sak kan du fundera över vad du kan göra med din gamla. Kanske ett barn eller en äldre förälder har användning för din gamla telefon?
- Handla eko. Kolla efter varor som är miljömärkta och ekologiska.
- Försök byta och låna. Kanske har du en kompis som du kan byta saker med? På flera bibliotek kan man numera låna verktyg och sällskapsspel och på Facebook finns flera grupper för människor som vill byta eller ge bort saker de inte längre använder.
- Bjud andra på middag. Lagar du mer mat än du äter upp kan du passa på att bjuda en kollega eller främling på middag.

konsumtion

efter innan man handlar

som vill byta och låna saker. Hon nämner bibliotekens satsning på att låna ut spel och verktyg och Naturskyddsföreningens återkommande klädbyttardag där tusentals plagg byter ägare varje år. Det finns också gott om forum på sociala medier för den som vill byta alltifrån sticklingar till barnkläder.

– Göteborg ligger ändå i framkant när det kommer till hållbarhetstänk. Flera av museerna har haft klimatteman den senaste tiden och vi i Naturskyddsföreningen får många nya medlemmar så man märker att folk vill engagera sig, säger hon.

Hon tror att vi skulle konsumera mindre om vi skulle må bättre. Ibland ser hon på programmet Lyxfällan och tän-

ker på hur mycket lugnare och gladare personerna verkar vara när de konsumerar mindre. En stressad person tar också mindre övervägda beslut, och kanske kommer man hem med skor i fel storlek bara för att man rafsat åt sig någonting billigt i farten.

– Om vi skulle må bättre och inte vara så stressade skulle vi antagligen konsumera mindre. När folk har en dräglig tillvaro minskar konsumtionen, säger Linda Mathiasson.

”Bättre att uppmuntra”

Trots att Black Friday bara funnits några år i Sverige har konceptet fått fäste. Förra året shoppade svenskarna för 3,6 miljarder den fredagen och i år uppskattar Postnords detaljhan-

delsanalytiker att svenskarna kommer att spendera uppemot 5 miljoner under readagen. Linda Mathiasson hoppas ändå att traditionen inte kommer att få starkare fäste här.

– Det känns onödigt att ta över allt skräp som finns i USA. I stället önskar jag att fler börjar handla medvetet och byter och lånar mer. Jag tror att medvetenheten finns där men det gäller att nå folk på rätt sätt. Skrämselpropaganda om att jorden ska gå under biter inte längre utan det fungerar bättre att uppmuntra till att bara köpa det man behöver, säger hon.

SANNA ARBMAN HANSING
sanna.arbman.hansing@etc.se

Gott om alternativ för den som vill slippa konsumera

Det finns många alternativ för den som vill byta eller låna i stället för att konsumera. ETC Göteborg listar några favoriter.

Klädoteket

Här kan man hyra kläder och accessoarer i stället för att köpa. Grundarna vill inspirera till ett hållbart mode och visar att man kan vara intresserad av designerkläder utan att nödvändigtvis behöva konsumera. De har funnits på olika adresser sedan 2012 men i somras flyttade de till Järntorgsgatan.

BILD SANNA ARBMAN HANSING

Fritidsbanken

Alltifrån slalompjäxor till fiskespön finns att låna på Fritidsbanken som är som ett bibliotek men för sport- och fritidsutrustning. Konceptet finns i många svenska städer och i Göteborg har de lokaler i Angered, på Frölunda torg och i lekparken Plika i Slottsskogen. Man får låna utrustningen helt gratis i två veckor.

BILD SANNA ARBMAN HANSING

Facebookgruppen Växtbytarna

Om man vill ha ett grönskande hem utan att köpa krukväxter kan man hålla utkik i den här Facebookgruppen. De styr upp träffar där man tar med sig sticklingar och byter med andra. Målet är att göra Göteborg till en skönare och grönare stad. Det finns även en grupp som heter ”Vi som vill byta sticklingar” där man kan lägga upp bilder på sticklingar som man vill byta bort. Medlemmarna tipsar också varandra om skötsel och beskärning.

BILD BRITT-MARIE SEIBOLD/TT

Gratisbutiker

Som en vanlig second hand-butik bara att allting är gratis. Privatpersoner lämnar in prylar de inte längre behöver och butikerna ser till att det kommer till användning. Konceptet finns bland annat i Majorna, Kortedala och Högsbo.

BILD JENS L'ESTRADE / TT

Reparationskvällar

Ett alternativ till att köpa nytt är att laga det man redan har. Studieförbundet ordnar reparationskvällar tillsammans med flera andra föreningar dit man kan komma och laga strumpor, fixa trasiga högtalare eller sy i knappar. Det finns skräddare på plats och nästa tillfälle är den 6 december på Världskulturmuseet.

BILD HASSE HOLMBERG